

Nuuk, 22. december 2022

Miljøstyrelsen og

Departementet for Råstoffer og Justitsområdet

ans@nanoq.gl, EAMRA@nanoq.gl

kopi: bosd@nanoq.gl, netl@nanoq.gl

Høringssvar til Udkast til forslag til: Inatsisartutlov nr. xx af xx. xxxx 2023 om mineralaktiviteter (mineloven), og Udkast til forslag til: Inatsisartutlov nr. xx af xx. xxx 2023 om ændring af Inatsisartutlov om mineralske råstoffer og aktiviteter af betydning herfor. (råstofloven)

Transparency International Greenland (TIG) er grundlæggende tilfreds med, at Råstofloven fremover agtes reguleret i tre forskellige love:

1. En selvstændig minelov om forhold vedrørende almindelig minedrift,
2. en selvstændig småskalalov om forhold vedrørende småskatilladelser og udnyttelse af mineraler til lokale bygge- og infrastrukturprojekter (planlægges fremsat på efterårssamlingen 2023)
3. og den nuværende råstoflov om forhold vedrørende kulbrinter og anvendelse af undergrunden til lagring.

Åbenhed er et mantra for TIG. I dette høringssvar vil vi endnu en gang opfordre til at følge anbefalingerne fra Extractive Industries Transparency Initiatives (EITI). EITI blev opstartet i 2002 for at forbedre gennemsigtighed og ansvarlighed i bl.a. olie og mineralrige lande.

I princippet er EITI nogle minimumsstandarder for interaktion mellem regeringer, private selskaber og det civile samfund. EITI bygger på nogle grundprincipper og kriterier om en bæredygtig udvikling med fokus på åbenhed og udveksling af informationer. Ved at implementere en standardiseret og international anerkendt procedure for gennemsigtighed, kan Naalakkersuisut imødekomme de ofte høje forventninger til, og det ofte uklare billede af, indtjening fra mineralaktiviteter. Forpligtelsen til at åbne op for selskabers indtjening, samt myndighedernes indtægter, via en multi-interessent proces, signalerer god regeringsførelse, forbedrer international troværdighed og understreger, at regeringer er villige til at bekæmpe korrupsion. EITI påbyder at selskaber at offentliggøre hvad de tjener og at regeringer offentliggør hvad de modtager.

I brev af 3. juni 2011 udtrykker Naalakkersuisoq for Råstoffer Den grønlandske regerings støtte til EITI. Han udtrykker håb om at der kommer dialog mellem EITI og regeringen i Grønland. Transparency International

Greenland anbefaler, at Grønland snarest, hvis det ikke allerede er sket, bliver et implementerede medlem af EITI.

TIG vil også her gøre opmærksom på det problematiske forhold, at Selvstyrets hjemmeside i mange måneder har været under opdatering. Dette gør det utrolig vanskeligt at søge og tilgå relevante publikationer og dokumenter. Når hjemmesiden engang kommer til at fungere, anbefaler TIG, at der oprettes en samlet portal, hvor mineselskabers indrapporteringer ligger sammen med Naalakkersuisut's årlige redegørelser herom.

Mineloven

Generelle bemærkninger:

Der henvises flere steder til, at bedste internationale standarder skal anvendes. I bemærkninger til loven er flere henvisninger til disse, men dette er ikke konsekvent.

Forkortelser: her anbefales, at der i bemærkningerne er en oversigt over anvendte forkortelser på grønlandsk, dansk og engelsk.

Bemærkninger til:

§ 9. Miljøbeskyttelse, klimabeskyttelse og naturbeskyttelse, stk.1. I bemærkninger angives, der ved anvendelse af forslagets regler om miljøbeskyttelse blandt andet kan lægges vægt på de arktiske VVM-retningslinjer (Guidelines or Environmental Impact Assessment (EIA) in the Arctic) udarbejdet af Arctic Council under programmet Arctic Environmental Protection Strategy. Denne anbefaling kunne også indgå i bemærkningerne til Kapitel 13, §§ 87 – 94.

§ 26. Naalakkersuisut's offentlige redegørelse. Hvor offentliggøres den?

§ 31 og § 38. Gebyrer, vederlag osv til myndighedsbehandling. I bemærkninger fremgår ” Bestemmelsen omfatter for eksempel opkrævning vedrørende udgifter til sagsbehandling, tilsyn, anden myndighedsbehandling, tjenesterejser og eksterne rådgivere og konsulenter med videre”. En så bred formulering vil vanskeliggøre for ansøger at budgetlægge. Kan en tjenesterejse fx gå til en minemesse for x antal ansatte i Råstofstyrelsen? Må antallet af konsulenttimer overstige antal ansatte? Bekendtgørelsen herom bør komme meget kort tid efter lovens eventuelle vedtagelse og indeholde maksimalgrænser for udgifter.

TIG finder, at indtægter ved gebyrer og vederlag i forhold til mineloven bør være offentligt tilgængelige, fx fremgå af Landskassens regnskab.

§ 32 Fortrolighed. Lovforslaget angiver en fortrolighedsperiode for data indsamlede i forundersølgelsesperioden der rækker så langt som tidsrammen for udnyttelsestilladelsen. Af bemærkninger til loven fremgår ” Efter bestemmelsen skal Naalakkersuisut inden en offentliggørelse af

sådanne generelle oplysninger sende oplysningerne til rettighedshaveren og oplyse til rettighedshaveren, at rettighedshaveren kan sende bemærkninger dertil og en eventuel begrundet indsigelse mod offentliggørelsen af alle eller nogle af oplysningerne inden for en fastsat rimelig tidsfrist på mindst 14 kalenderdage. Hvis rettighedshaveren inden for tidsfristen sender en indsigelse mod offentliggørelse af alle eller nogle af oplysningerne, offentliggør Naalakkersuisut ikke disse oplysninger, hvis hensynet til rettighedshaverens interesse i fortrolighed findes at overstige Naalakkersuisuts interesse i offentliggørelse af de omhandlede oplysninger”.

TIG's spørgsmål hertil: Hvis nu rettighedshaveren siger nej. Er det så korrekt opfattet at Naalakkersuisut ikke offentliggør oplysningerne? Dette overflødigdigør vel egentlig stk. 3?

TIG fastholder sin anbefaling om at landets ressourcer forvaltes efter befolkningens ønske om størst mulig åbenhed og gennemsigtighed. Dette skrev vi i høringssvar til Selvstyrets bekendtgørelse om fortrolighed og undtagelse fra aktindsigt af visse dokumenter om kommercielle vandkraftaktiviteter. I denne bekendtgørelse handlede det kun om fortrolighed i dialog- og forhandlingsfasen. Her drejer det sig om mange år.

§ 41. Rettighedshaverne har ret til at få meddelt tilladelse, hvis alle forpligtigelser er opfyldte. Høring, § 44, indgår i forpligtigelserne. Høring kunne derfor indskrives i § 41.

§ 81 og § 82. Nedlukningsplan. Bemærkningerne hertil forekommer upræcise. TIG anbefaler, at der angives hvilke internationale standarder, der skal opfyldes. De begrænsede ressourcer på verdensplan gør, at der internationalt tænkes i og stilles krav om cirkulær økonomi. Ved nedrivning af bygninger og bortskaffelse af materiel er dette særdeles relevant. EU's direktiv Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) kunne være et pejlemærke.

§ 92, stk. 2: ”Hvis en aktivitet eller et anlæg, som er omfattet af Inatsisartutloven, må antages at kunne få væsentlige indvirkninger på et udpeget nationalt eller internationalt naturbeskyttelsesområde, kan en godkendelse kun meddeles på baggrund af en vurdering af aktivitetens eller anlæggets virkninger på lokaliteten under hensyn til bevaringsmålsætningerne for denne. Hvis Naalakkersuisut anser det for hensigtsmæssigt, gives offentligheden lejlighed til at udtale sig om vurderingen af virkningerne på lokaliteten, inden en tilladelse eller godkendelse meddeles.”

TIG ønsker afklaret, hvorledes dette stemmer overens med bekendtgørelsen om Nationalparken i Nord- og Østgrønland (omtalt i bemærkningerne til §100 stk.3 men ikke præcist). Ligeledes anbefaler TIG at henvisning til Århuskonventionen indsættes i bemærkningerne.

§ 100. Aftaler om samfundsmæssig bæredygtighed.

TIG anbefaler, at det her præciseres, hvem der skal deltage med udformning af disse aftaler, og at civilsamfundet inddrages i dette arbejde.

§ 129. Zoner.

Dette udtryk optrådte i Rapporten Til Gavn for Grønland¹. Daværende Landsstyre afviste på det bestemteste, at dette var en diskussion værdig. TIG hilser med tilfredshed, at muligheden for zoner indskrives i loven, da fastlagte zoner kan have betydning for erhvervslivet nu og på langt sigt. Et par citater fra rapporten: *I scenariet etableres zoner, hvor samfundet aktivt ønsker at fremme udvinding af mineralske råstoffer ud fra overvejelser om lokal erhvervsstruktur og regionaludvikling, og andre zoner, hvor der af hensyn til miljø, trivsel, eksisterende erhverv, demografiske forhold eller lignende ikke ønskes mineralaktiviteter og Minedrift udvikles kun, hvor den kan understøtte diversifikation af erhvervsmulighederne for den fastboende grønlandske befolkning, og i de zoner hvor det på forhånd er vurderet, at de miljømæssige og negative sociale påvirkninger klart opvejes af de positive økonomiske og sociale fordele.*

§ 131. En pulje er fin, men høringsfristen er 8 uger, hvorfor det kan være vanskeligt for en lokal NGO først at sætte sig ind i materialet, derefter finde nødvendig ekspertise, søge og vente på svar OG afholde møde eller skrive rapport.

TIG anbefaler, at der åbnes for ansøgninger i forbindelse med forhøring, dette vil give minimum 35 dage mere.

Råstofloven

TIG har ingen bemærkninger til denne.

Med venlig hilsen

 Karen Heilmann Lennert

¹ Til gavn for Grønland. Udvalget for samfundsgavnlig udnyttelse af Grønlands naturressourcer. Januar 2014.